

Váš dopis zn.		Město Lysá nad Labem
Ze dne		Husovo nám. 23
Čj.	ČŠIS-1046/24-S	289 22 Lysá nad Labem
Sp. zn.	ČŠIS-S-174/24-S	ID DS: 5adasau
Vyřizuje	Mgr. Zdeňka Čiháková	
Telefon	607 007 846	
E-mail	zdenka.cihakova@csicr.cz	
Datum	21. března 2024	

Výsledek šetření stížnosti

Česká školní inspekce (dále „ČŠI“) prošetřila stížnost na právnickou osobu **Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk** (dále „škola“) doručenou ČŠI 19. února 2024.

Stížnost se týkala požadování informací od žáků – volených zástupců tříd na druhém stupni (dále „starostové“) ve školním roce 2022/2023 a existence tzv. „trestné lavice“ pro žáky.

Šetření stížnosti vycházelo zejména ze skutečností uvedených ve stížnosti a opíralo se o zjištění v průběhu šetření ve škole 12. března 2024, o vyjádření ředitelky školy (dále „ředitelka“), zástupkyně ředitelky pro školní poradenské pracoviště (dále „zástupkyně“), zástupkyně pro druhý stupeň, přítomných třídních učitelů (dále i „učitelé“), přítomných starostů, žáků na druhém stupni a o analýzu příslušné dokumentace.

Při prošetření stížnosti ČŠI zjistila:

1. Požadování informací od starostů ve školním roce 2022/2023

Stěžovatel uvádí, že zástupkyně pověřila starosty, aby „donášeli“ na své spolužáky a byli k tomu vybaveni speciálními notýsky.

Zástupkyně v rozhovoru s ČŠI uvedla a e-mailem doložila, že 6. září 2022 na poradě třídním učitelům sdělila, že schůzky se starosty, popřípadě s místostarosty tříd, se uskuteční každý první čtvrtek v měsíci s tím, že první schůzka bude v říjnu 2022 po jejich zvolení. Z důvodu pracovní neschopnosti zástupkyně se říjnová schůzka nekonala. Zástupkyně uvedla a e-mailem doložila, že 13. října 2022 požádala třídní učitele, aby se svými kolektivy pracovali v rámci třídnických hodin na stanovení pravidel tříd. Následně zástupkyně e-mailem 1. listopadu 2022 informovala třídní učitele, že 3. listopadu 2022 proběhne schůzka starostů, na kterou mají přinést sepsaná pravidla třídy. Z rozhovoru se zástupkyní, starosty a z předloženého zápisu schůzky vyplývá, že s nimi vedla diskusi o tom, že pokud budou mít obecně ve třídě problémy, mohou se na ni kdykoliv obrátit, a zároveň je požádala, aby jí na další schůzce starostů sdělili, jak se do kolektivu začleňují ukrajinští spolužáci. Zástupkyně odmítá, že by starosty žádala, aby cokoliv zapisovali nebo jim dala speciální notýsky.

Se starosty IX. tříd, kteří vykonávali tuto funkci v uvedeném školním roce, nebylo možné hovořit, v současné době již nejsou žáky školy. Starostové z bývalých VI. až VIII. tříd v rozhovoru s ČŠI uvedli, že první schůzka se zástupkyní proběhla 3. listopadu 2022. Čtyři starostové uvedli, že je zástupkyně požádala, aby pozorovali chování všech žáků ve třídě, čtyři

sdělili, že měli pozorovat ukrajinské žáky, jak se jim daří začleňovat do kolektivu. Jeden starosta řekl, že ho pozorováním ukrajinských žáků pověřil třídní učitel, jeden sdělil, že měl pozorovat a zapisovat chování všech svých spolužáků na pokyn třídního učitele již od začátku září 2022 a jeden sdělil, že po něm nikdo nechtěl, aby pozoroval chování žáků. Jeden z nich uvedl, že měl informace psát na papír, jeden sdělil, že mu třídní učitel nařídil, aby si na zapisování přinesl notýsek a ostatní řekli, že zapisovat nic neměli.

V rozhovoru s ČŠI jeden z dotazovaných přítomných starostů uvedl, že se svěřil třídnímu učitelovi s tím, že se mu aktivita pozorování ukrajinských žáků z důvodu jejich začlenění do kolektivu „nelíbí“. Jeden uvedl, že zapisování nevhodného chování spolužáků mu bylo velmi nepříjemné, ale ze strachu z třídního učitele v tom pokračoval a nikomu se nesvěřil. Řekl, že informace o spolužácích musel dvakrát týdně ukazovat třídnímu učitelovi. Ostatní uvedli, že jim pověření sledováním nevadilo. Z rozhovoru s třídními učiteli vyplynulo, že tři z nich byli osloveni starosty třídy, že mají informovat zástupkyni o chování žáků ve třídě, nebo začlenění ukrajinských žáků, ale oni to nechtějí dělat. Žádný z učitelů neuvedl, že ho ohledně této věci kontaktovali zákonní zástupci žáků. Jeden z třídních učitelů uvedl, že se mu žáci třídy v tomto školním roce svěřili s tím, že jejich starosta musel pod nátlakem jejich bývalého třídního učitele, který již není zaměstnancem školy, zapisovat do notýsku informace o jejich chování a na základě toho jim byla ukládána výchovná opatření.

Tři třídní učitelé uvedli, že se v této věci obrátili na zástupkyni ředitelky pro druhý stupeň, která iniciovala schůzku se zástupkyní, kde podle jejích slov došlo k dostatečnému vysvětlení situace učitelům. Zástupkyně ředitelky pro druhý stupeň sdělila a třídní učitelé a zástupkyně v rozhovorech s ČŠI potvrdili, že byla následně uskutečněna další schůzka s cílem vše vysvětlit a přijmout adekvátní opatření. Na této schůzce bylo s učiteli společně dohodnuto, že zástupkyně starostům na setkání 1. prosince 2022 vše vysvětlí a žádné informace od nich nebude požadovat. Někteří starostové potvrdili, že žádné informace od nich zástupkyně na této schůzce nepožadovala a vše jim vysvětlila. Jeden uvedl, že o začlenění ukrajinských žáků na schůzce hovořili, ale vnímal to jako pozitivní krok k tomu, aby nebyli vyčleňováni z kolektivu (jestli si ve třídě našli kamaráda a jak se tam cítí).

ČŠI nemohla dostupnými prostředky ověřit obsah ani rozsah předávaných informací. Z vyjádření starostů je však zřejmé, že požadavek zástupkyně nevnímali stejně, naopak značně rozdílně. Činnost, kterou je zástupkyně pověřila, některým z nich byla nepříjemná, a celá akce tedy pedagogicky nepromyšlená. ČŠI považuje za velmi výchovně a pedagogicky nevhodné jednání třídního učitele, který od žáka vyžadoval sdělování a zapisování informací o svých spolužácích.

ČŠI hodnotí stížnost jako důvodnou.

2. Existence tzv. „trestné lavice“ pro žáky

Stěžovatel uvádí, že ve škole před sborovnou je zavedena „trestná lavice“, pro žáky na druhém stupni, kteří se jakkoli provinili proti školním pravidlům. Dochází tak k jejich zesměšňování.

Ředitelka, její zástupkyně, učitelé i žáci uvedli, že neví o tom, že by se lavice před sborovnou nazývá „trestnou lavicí“ a sdělili, že zmíněnou lavici může kdykoliv a kdokoliv použít. Žáci sdělili, že si na lavici sedají např. když čekají na přesun do jiné třídy, vyzvedávají si věci ze skříňek, čekají na učitele, povídají si s kamarády. Dva žáci řekli, že když někdo „zlobí, běhá po chodbě, tak si tam jde sednout“. Jiní dva žáci uvedli, že je na lavici ve školním roce 2022/2023 posílal sednout jejich třídní učitel o přestávkách, aby nezlobili. Další z dotazovaných žáků sdělil ČŠI, že na lavici ve školním roce 2022/2023 seděl, protože se nechoval vhodně. Sdělil, že to bylo po vzájemné dohodě s učitelem, nevnímal to jako trest. Žák rozhodně vyloučil, že se mu někdo smál nebo byl zesměšňován. Učitelé uvedli, že pokud některý z žáků svým chováním ohrožuje ostatní žáky o přestávkách, je po vzájemné diskusi při poradách pedagogických

pracovníků přijato toto opatření a žák je posazen na lavici, aby byl pod zvýšeným dohledem pedagogů. Někteří z učitelů uvedli, že na lavici v chodbě bezprostředně posadí žáka, který se v průběhu přestávky chová nevhodným způsobem, aby došlo k jeho zklidnění. Z rozhovorů s učiteli vyplynulo, že nikdy nezaznamenali, že by byl některý sedící žák na této lavici zesměšňován. Jeden z nich uvedl, že toto nemůže pro rozlehlost chodby potvrdit nebo vyvrátit.

Přestože pedagogové a žáci nepotvrzují v plném rozsahu tvrzení stěžovatele ohledně označení, funkce či možných důsledků užití stěžovatelem uváděné tzv. „trestné lavice“, považuje ČŠI toto opatření školy využívané k omezení nevhodného chování žáků za nevhodně pedagogicky zvolené, neboť využívá represivní přístup místo pozitivní motivace žáka k požadované změně jeho chování.

ČŠI hodnotí stížnost jako důvodnou.

S odkazem na ustanovení § 174 odst. 6 školského zákona, Vám předáváme výsledek šetření ČŠI k dalšímu řízení a zároveň Vás žádáme o zaslání informace o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě.

Stěžovatele, který byl o tomto postupu vyrozuměn, prosím písemně informujte o výsledku Vašeho vyřízení jeho stížnosti a opatřeních k odstranění případných nedostatků.

S pozdravem

Mgr. Zdeňka Čiháková
vedoucí inspekčního týmu

Přílohy

Kopie stížnosti

Na vědomí (bez příloh)

Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk,
289 22 Lysá nad Labem

Stěžovatel